

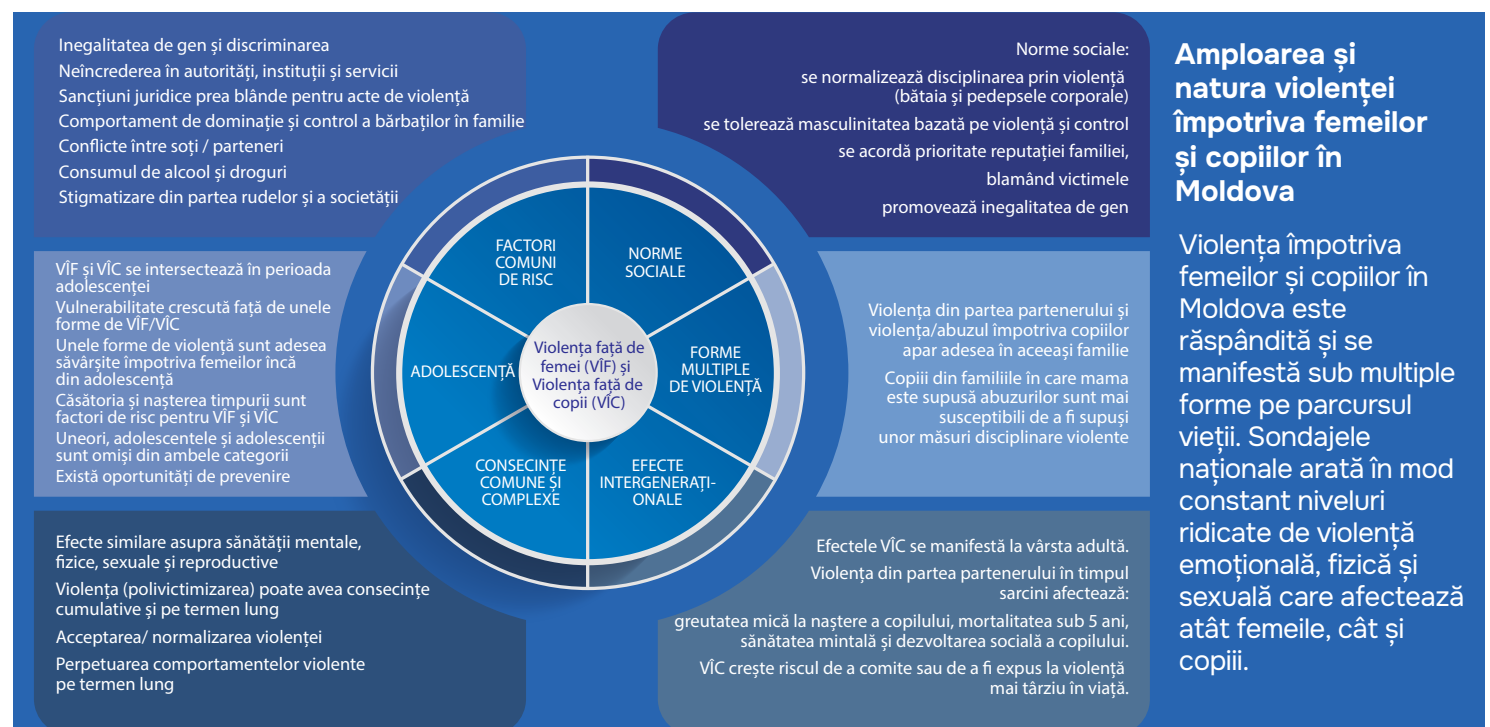
INTERSECȚIA DINTRE VIOLENȚA FAȚĂ DE FEMEI ȘI VIOLENȚA FAȚĂ DE CŢOPII

Context și metodologie

Cercetarea a utilizat metode mixte, inclusiv o analiză a literaturii de specialitate pentru analiza contextuală, legislație, politici și cartografierea intervențiilor, precum și bune practici globale și colectarea de date primare prin sondaje online, interviuri cu informatori-cheie (KII) și discuții în grupuri focus (FGD) cu persoane cheie și prestatori de servicii. Un sondaj online a fost completat de 1.129 de furnizori de servicii din întreaga țară. Au fost

realizate 38 de interviuri cu informatori-cheie, inclusiv cu reprezentanți ai guvernului (16), ONG-uri (12), organizații ale ONU, organizații religioase (3) și instituții academice (4). Opt focus grupuri au implicat prestatori de servicii esențiale, precum asistenți sociali, polițiști, avocați și medici din patru regiuni: municipiul Chișinău (7 participanți), regiunea Centru (16), regiunea Găgăuzia (12), regiunea Nord (16) și regiunea Sud (14).

De ce violența împotriva femeilor și violența împotriva copiilor trebuie abordate împreună

Mesaje cheie

- 1 Violența se întâmplă pe tot parcursul vieții.** Aceasta debutează în copilărie, se accentuează în adolescență și continuă la vârsta adultă, generând efecte sexuale, fizice, psihologice și digitale care se intersectează.
- 2 Violența psihologică este răspândită și subraportată.** 71% dintre femeile care au avut vreodată un partener și peste o treime dintre adolescente au suferit abuzuri emoționale, ceea ce evidențiază efectele invizibile.
- 3 Violența fizică și sexuală continuă să fie forme predominante.** Doi din cinci copii suferă abuzuri fizice și una din trei femei raportează violență din partea partenerului. Violența sexuală începe adesea devreme, incidentele repetate fiind frecvente.
- 4 Violența facilitată de tehnologie este în creștere.** Tinerile și adolescentele se confruntă cu hărțuire online, grooming și șantaj sexual, fiind raportate în număr limitat.
- 5 Există o coexistență a violenței în cadrul familiilor.** Copiii sunt adesea martori sau victime ale violenței alături de mamele lor, consolidând ciclurile inter-generaționale de vătămare. Coexistența ia cel mai adesea forme fizice și emoționale.

Intersecția dintre violența față de femei și violența față de copii

Prevenire

- 1 Transmiterea intergenerațională a violenței** – experiența violenței în copilărie este cel mai puternic factor predictiv al violenței împotriva femeilor, iar părinții care au suferit violență în copilărie sunt mai predispuși să se angajeze în relații violente ca adulți, atât ca supraviețuitori, cât și ca agresori în cazurile de violență împotriva copiilor.
- 2 Este necesară prevenirea simultană a violenței împotriva copiilor și a violenței împotriva femeilor pentru a rupe ciclul violenței.** Abordarea doar a violenței împotriva copiilor sau a violenței împotriva femeilor nu poate rupe efectele intergeneraționale ale violenței.
- 3 VÎC și VÎF au factori de risc comuni**, cum ar fi inegalitatea de gen, acceptarea violenței, sărăcia, consumul de alcool și substanțe.
- 4 Abordările actuale pot crește gradul de conștientizare cu privire la VÎF și VÎC**, dar nu abordează cauzele profunde ale VÎF și VÎC, de exemplu, transformarea normelor de gen. Moldova are nevoie urgentă de modele de prevenire pe mai multe niveluri, bazate pe dovezi, în loc de activități de sensibilizare izolate.

Serviciile de răspuns – îmbunătățirea disponibilității și calității serviciilor

- 1 Disponibilitate inegală a serviciilor.** Serviciile esențiale, cum ar fi sănătatea (inclusiv sănătatea mintală), sprijinul psihosocial, locuințele sigure, monitorizarea post-proces și serviciile de independență economică rămân limitate, în special în zonele rurale.
- 2 Bariere de acces și acceptabilitate.** Dependența economică, cunoștințele limitate despre existența serviciilor, acceptarea socială a violenței, stigmatizarea și lipsa de încredere în autorități împiedică supraviețuitorii să caute sau să continue să solicite sprijin.
- 3 Lacunele pentru anumite grupuri.** Supraviețuitorii cu dizabilități, familiile rome, adolescentele și femeile din mediul rural se confruntă cu bariere suplimentare, intersecționale, inclusiv adăposturi inaccesibile și servicii limitate pentru persoanele cu dizabilități.
- 4 Calitatea variabilă a serviciilor.** Calitatea răspunsului depinde în mare măsură de atitudinea și competențele individuale ale personalului, cu frecvente cazuri de învinovățire a victimelor, formare insuficientă, epuizare profesională ridicată, lipsă de personal și capacitate redusă de a sprijini supraviețuitorii cu dizabilități în toate sectoarele.
- 5 Sistem subfinanțat și fragmentat.** Subinvestițiile cronice, lipsa liniilor bugetare dedicate, dependența de ONG-uri pentru servicii esențiale și coordonarea deficitară între sectoare subminează durabilitatea și coerența serviciilor la nivel național.

Coordonare și date – facilitarea eficacității la nivel de sistem

- 1 Coordonare fragmentată.** Colaborarea instituțională slabă, funcționarea inegală a echipelor multidisciplinare și dependența de inițiative individuale împiedică un răspuns coerent la violența împotriva femeilor și violența împotriva copiilor.
- 2 Mandate neclare.** Instrumentele de evaluare a riscurilor învechite și inconsistente și strategiile sectoriale care se suprapun creează confuzie cu privire la roluri și responsabilități.
- 3 Sisteme de date izolate.** Registrele neinteroperabile ale poliției, protecției sociale și protecției copilului, alături de platformele digitale parțial funcționale, împiedică gestionarea integrată a cazurilor.
- 4 Conștientizare limitată a standardelor.** Incertitudinea cu privire la standardele de servicii aplicabile și mecanismele slabe de asigurare a calității reduc coerența și fiabilitatea serviciilor de prevenire și răspuns.
- 5 Monitorizarea bazată pe activități.** Accentul pus pe numărarea numărului de cursuri de formare și reuniuni, mai degrabă decât pe rezultate, cum ar fi siguranța sau recurența, limitează învățarea și îmbunătățirea sistemului.

Intersecția dintre violența față de femei și violența față de copii

Finanțare și durabilitate

Finanțarea durabilă stă la baza tuturor aspectelor legate de prevenire și răspuns. Dovezi recente sugerează că finanțarea publică pentru serviciile legate de violență rămâne limitată și fragmentată între sectoare, în timp ce organizațiile neguvernamentale suportă o parte substanțială din furnizarea de servicii prin proiecte finanțate de donatori.

Consolidarea durabilității necesită investiții publice mai mari și mai previzibile, alături de mecanisme care să permită comandarea publică a serviciilor ONG-urilor. Liniile bugetare dedicate prevenirii și răspunsului la violența împotriva femeilor și copiilor ar îmbunătăți transparența și responsabilitatea.

Investițiile în specialiști sunt la fel de importante. Formarea, supravegherea și cursurile profesionale ale personalului din prima linie contribuie la asigurarea calității, reducerea epuizării și păstrarea expertizei în cadrul sistemului.

Recomandări

Guvernul Moldovei a înregistrat progrese importante în prevenirea violenței împotriva copiilor și femeilor, în special în ceea ce privește îmbunătățirea cadrelor juridice și politice, consolidarea coordonării, în special la nivel național, și dezvoltarea unei capacități mai sistematice și strategice de consolidare a capacităților prestatorilor de servicii. Unele dintre recomandări au fost deja puse în aplicare de guvernul Moldovei sau sunt planificate pentru a fi puse în aplicare.

Cu toate acestea, concluziile acestui studiu solicită o schimbare de paradigmă în modul în care Moldova abordează coexistența violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Acesta îndeamnă părțile interesate la nivel național și local să depășească sistemele fragmentate și paralele și să adopte strategii integrate, multisectoriale, care să reflecte natura interconectată a violenței.

- 1** Revizuirea pilonului de prevenire al Programului național de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie (2023-2027) și armonizarea altor programe naționale legate de VÎC și VÎF, cum ar fi Programul național pentru protecția copilului 2022-2026.
- 2** Să sporească disponibilitatea intervențiilor primare bazate pe dovezi:
 - Să investească în intervenții bazate pe dovezi care vizează transformarea atitudinilor, comportamentelor și normelor negative care contribuie la violența în familie și violența împotriva femeilor;
 - Să adapteze și să instituționalizeze servicii specifice vârstei și genului, adaptate în mod special nevoilor adolescenților cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani, atât în cadrul sistemelor de prevenire și răspuns la violența în familie, cât și la violența împotriva femeilor;
- 3** Îmbunătățirea în continuare a disponibilității intervențiilor școlare pentru promovarea egalității de gen și a comunicării non-violente încă din grădiniță, inclusiv educația sexuală cuprinzătoare; și
- 4** Alocarea unui buget pentru evaluarea riguroasă și proporțională a intervențiilor pilot în vederea extinderii
- 3** Dezvoltarea și implementarea unui curriculum comun intersectorial/ministerial de formare privind prevenirea violenței împotriva femeilor și a copiilor; continuarea integrării curriculumului de formare privind aspectele relevante ale violenței împotriva copiilor și a femeilor în formarea periodică a tuturor furnizorilor de servicii;
- 4** Continuarea alinierii sistematice a legislației și a deciziilor guvernamentale care reglementează violența împotriva femeilor și violența împotriva copiilor;
- Consolidarea programelor de responsabilizare a agresorilor și de schimbare a comportamentului prin introducerea de programe obligatorii și acreditate de reabilitare a agresorilor, legate de serviciul de probațiune și de instanțele judecătorești
- 5** Elaborarea unui protocol național multisectorial simplu și practic sau a unor proceduri operaționale standard pentru a aborda coexistența violenței împotriva femeilor și a violenței
- Definirea clară a rolurilor și responsabilităților tuturor părților interesate, inclusiv ale echipei multidisciplinare (MDT), includerea unui pachet minim de servicii atât pentru copii, cât și pentru mame și instituționalizarea mecanismelor de coordonare periodică la nivel regional sau subregional, după modelul structurilor naționale.

Intersecția dintre violența față de femei și violența față de copii

- 6 Consolidarea în continuare a capacității prestatorilor de servicii, inclusiv a MDT, prin promovarea unei schimbări în atitudinile și comportamentele acestora, precum și prin dezvoltarea cunoștințelor și abilităților lor de a furniza servicii de intervenție centrate pe supraviețuitori, adaptate vârstei și genului și incluzive din punct de vedere al dizabilității.
- 7 Elaborarea de standarde minime pentru furnizarea de servicii pentru VÎF și VÎC, pe baza standardelor sectoriale existente;
- 8 Investirea mai mult în servicii de intervenție centrate pe supraviețuitori, care țin seama de gen și vârstă și includ persoanele cu dizabilități, atât pentru copii, cât și pentru femei, în special în zonele rurale:
 - Consolidarea colaborării cu organizațiile pentru persoane cu dizabilități (OPD) și furnizorii de servicii, în special în zonele rurale;
 - Instituționalizarea în continuare a expertizei ONG-urilor în cadrul sistemelor naționale prin extinderea contractului de servicii cu guvernul;
 - Investirea în organizații locale conduse de femei și fete (WGLO) pentru a îmbunătăți îngrijirea la nivel comunitar;
- 9 Prioritizarea investițiilor pentru consolidarea capacității și funcționalității echipelor multidisciplinare (MDT) și a asistenților sociali implicați în managementul de caz;
- 10 Continuarea eforturilor pentru:
 - abordarea prejudecăților inconștiente și a atitudinilor prestatorilor de servicii, prin instruire regulate și monitorizare participativă;
 - consolidarea respectării confidențialității în rândul prestatorilor de servicii, prin introducerea unui protocol de partajare a informațiilor și instruire privind etica schimbului

